

Motion till riksdagen 2005/06:N389

av **Torsten Lindström (kd)**

Vindkraften

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om en strategi för att utveckla vindkraften.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en redogörelse på detta område av genomförda insatser och konsekvenserna av dessa.

Motivering

I flera andra länder är vindkraft en industri som växer snabbt och genererar både rejäla energimängder och tiotusentals arbetstillfällen. Danmark får t.ex. en femtedel av sin elkonsumention från vinden och vindkraftverk är en av deras stora exportprodukter. Det är resultatet av en målmedveten och även protektionistisk politik. Danmark agerar t.ex. så att deras statliga vindkraftsatsningar, såväl inom som utom landet, enbart går till dansktillverkade vindkraftverk.

Sverige har dock haft en märklig utveckling av vindkraften, som skiljer sig mycket från andra länder. Vad gäller målmedvetenhet skiljer sig den svenska satsningen från den danska. Sverige har plöjt ner miljardbelopp i vindkraften utan att väl ta vara på dess industriella möjligheter. Staten har t.o.m. på vissa sätt försvårat för den svenska vindkraftsindustrin. Medan världsmarknaden för vindkraft "boomar" riskerar den lilla men kvalificerade vindkraftsindustri som finns i Sverige paradoxalt nog nedläggning eller utflyttning.

Internationellt sett betraktas Sveriges vindkraftssatsning av många som ett stort misslyckande. Forskningen och utvecklingen har ofta varit framgångsrik tekniskt sett, men sedan har det varit mycket svårt att komma längre, eftersom andra viktiga förutsättningar som behövs för utveckling av inhemsk vindkraftsindustri har saknats i Sverige (t.ex. tillräcklig hemmamarknad för produkterna).

Visserligen har Sverige sedan 90-talet haft olika marknadsstimulerande program för vindkraften, men de har utformats klumpigt på flera sätt:

Fel! Okänt namn på

- De har inte varit tillräckligt långsiktiga, för att skapa den stora marknad för vindkraft som finns i t.ex. Tyskland.
- De har inte utformats för att gynna en mångfald där inhemska vindkraftverk skulle ha en rimlig chans, utan har i stället gjort Sveriges vindkraftsmarknad totalt dominerad av import från några få utländska tillverkare.
- Små vindkraftverk har uteslutits från investeringsbidrag och de kvalitetsförbättrande krav som bidraget varit förenat med. Storleksgränsen för bidraget har höjts, så att flera svenska vindkraftstillverkare inte ens har kunnat ansöka. Dessutom har den ändrade energibeskattningen för lantbruk i stort sett uttraderat marknaden för ”gårdssnurren” i Sverige. Möjligheten att lära sig genom att börja smått, något som varit framgångsrikt i Danmark, har därför varit nära nog omöjlig i Sverige.

Vindkraft tycks för den socialdemokratiska regeringen länge ha varit enbart en energifråga som drivits halvhjärtat och utan internationella perspektiv. Trots att allvarlig kritik har varit känd i årtal har kursen legat fast i fel riktning hos den socialdemokratiska regeringen och de svenska myndigheterna. Därigenom har tusentals potentiella arbetstillfällen inom vindkraftsindustrin redan gått förlorade i Sverige och det riskerar att bli värre.

Problemet är alltså att Sverige inte tillräckligt väl tagit tillvara vindkraften som en möjlighet för inhemsk industri och näringsliv med export. Trots att Näringsdepartementet har ansvar för både energi och industriella frågor har man misskött vindkraftsutvecklingen ur ett industriellt perspektiv. De goda idéer och tekniska lösningar som framkommer genom svensk forskning och utveckling av vindkraft har i praktiken nästan bara en väg att gå om de skall tas tillvara – utomlands. Helst skulle åtgärder ha satts in för flera år sedan, men med ett snabbt agerande nu kan man troligen ta vara på vissa av de möjligheter som fortfarande finns kvar.

För fullständighets skull bör nämnas att vissa svenska industrier har en stor produktion av delar till vindkraftverk, men det är i stort sett bara som underleverantörer till utländska vindkraftstillverkare. Detta är naturligtvis något att glädjas över, och kvalificerade underleverantörer skall inte förringas, men Sverige borde kunna göra mycket mer än så.

Vindkraften kan inte enbart behandlas som en energifråga, man bör även målmedvetet ta vara på dess industriella möjligheter. Konkreta mål för detta bör fastställas, till exempel att skapa förutsättningar för att svenska vindkraftstillverkare ska ha en världsmarknadsandel på minst 5 %. Fokus bör flyttas från det svenska så kallade ”energiproblemet” till ett mer internationellt perspektiv, för att till exempel främja utveckling och implementering av vindkraft som en uthållig lösning för utvecklingsländer. Ett industriutvecklande program bör tas fram i anslutning till ordinarie forsknings- och utvecklingsprogram, för att inte kvalificerat kunnande om utveckling, konstruktion och tillverkning av vindkraftverk ska gå förlorat i Sverige. Marknadsskapande åtgärder bör genomföras som skapar förutsättningar för tillväxt av både små och stora företag inom Sverige, som tillverkar vindkraftverk i olika storleksklasser. Ett testcenter för små vindkraftverk bör därtill inrättas, för att genom kvalificerad utprovning av dessa produkter påskynda både deras tekniska och

Fel! Okänt namn på

marknadsmässiga utveckling samt tillhandahålla konsumentinformation. Svenska tillverkare kan där ges möjlighet till subventionerad utprovning. Större vindkraftverk är som regel väl utprovade och är inte i samma behov av detta.

Mot bakgrund av detta är det angeläget att riksdagen begär att regeringen utarbetar en strategi för att utveckla vindkraften samt därefter återkommer till riksdagen med en redovisning av genomförda insatser och konsekvenserna av dessa.

Stockholm den 21 september 2005

Torsten Lindström (kd)